

behu racionalnom konkretnizacijom tog mjeđu u kontekstu samog pisca i njegovih zapisu ili nepreradenih sentimenata (odnosno, lakin okretanjem ka niti priče), *Priče za oči* su priče. Najdovoljnije. One, istina (kao što se iz samog naziva da naslutiti) intencionalizuju sebe na onaj deo spoznajnog procesa koji označavamo terminom percepcija (najčešćim izvorom uživanja, odnosno vezivanja ili aktiviranja čitaočeve duhovnosti, no, kao jedna od bitnih dominanti u njima iskazuje se fabulativnost). Priče se pričaju iz različitih lica, vremena, mesta i situacija, uopšte, teško je govoriti o nekom jedinstvenom konceptu u formalnom smislu. Priče su neujednačene, raznorodne. Ono što ih povezuje jeste duh priovedanja u kome se spaja (naoko) nespojivo, priziva (naoko) nestvarno, razotkriva tuga smrti i tuga života u prepoznavanju doživljaja sveta kao neopozivosti konačnog i kraktovetskog, kao neminovnosti ljudske sudbine. Imaginacija spisateljskog subjekta pokušava da premosti kratkoveku punoču slike seta dečje perspektive. Nabokovljevskim sluhom za oneobičeno Mitrović slala rečenice i slike u kudu sna, jer snovi su najčešća delotvorna stvarnost njegovih priča (a i knjiga) i njome se želi stići do čitaoca najkraćim putem, zabilazeći fenomene njegove predmetne svesti. Pokušavajući tumačiti *Priče za oči*, čitalac bi se mogao prevariti i pomisliti i na tumačenje snova, međutim, *Priče za oči* su snovi prepuni sadržine koja se sanja, ali koju retko identificišemo sa snovima čijih se napetih celina najčešće sećamo; sadržine koju čine nanosi metaforičnog iz beskraja racionalnog, u kojoj se smenuju postojanje i nepostojanje. Svet pojavnosti njegovih junaka oblikuju najčešće fantazmi smrti. Zapravo, iz različitih (ili, orazličenih) perspektiva Mitrovićeva poetika sustiće svoj fokus na tajnu smrti. Dalje se ne može ići. Niti pisati. Priča se sa granica okusa života, iz stvarnosti iz koje se više ne može. Snovidajna carstva reči, bilo da razdaljine svojih graniča mere kilometrima ili godinama, pokušavaju ocrati sopstvene stvarnosti, stvarnosti analogne onoj iz koje su istekle, stvarnosti zaklonjene upitnikom sumnje i uskličnikom čudenja. Reč, zaronjena u istorijsko, u geografsko i feosofsko (uspust, to je i povod da se preko geografske svesti, istorijskog sećanja, ili, jednostavno, posezanjem za globalnim prividima, autor, ironično i samozironično, poigrava sa školskom svešću o stalnom napretku, što jeste jedan od segmenta celokupnog misaonog sklopa svakog od čitalaca), mitsko ili arhajsko, preobučena u sreću onoga koji doživljjava bajku, jeste polazište i cilj Mitrovićevih priča u kojima je osvajanje sveta jednako osvajanju reči. U svakom smislu. U ovom pismu, svaka je rečenica doživljaj, poetska slika za sebe, deo stvarnosti trenutno sklopjenih simbola. S druge strane, nepodnošljiva privremenos je jedan svih reči i svih tela koje tvore priču, koji zapravo skrivaju velike brojve istih priča, različite nepovoljnosti i jednakе privremenosti. Bajke pričane u tom kontekstu samo su deo duga koji predajemo sru. Ili uzimamo od njega. Magički ili religijski konteksti, arhetipsko, istoricizmi i geosofije, jalovost scijentizma, samo su izobličeni fenomeni nestvarnog sa kojima se ukršta naše stvarno. Zato i priče izgledaju kao njihov nesređen glosar. A zato je i prepostavljena fizička stvarnost njihovih junaka odavno postala dosadnom, ispranom do nevidljivosti. Njihova (a i sva) tela su privremenosti čija bolnost u svojih bezbroj nijansi daje povoda za bezbroj prijevođenja.

Dodatajno još, na koncu, da uz prepoznatljivost vlastitog stila (metonomija, slikovnost pisma,...), Mitrovićeve najnovije priče omogućuju i prepoznatljivost nekih od uzora (Po, Kafka, Šulc, Man, Borhes, Pavić,...). Čitaju se brzo, jer su, verovatno, odavno pothranjene u čitaocu. Njihovo čitanje čini se prisećanjem na spletovate različitih davno utrnulih emocija.

o kakav dan za preispis- tivanje poezije

Miodrag Petrović, KUĆA NA DVE VODE, Novopis, Novi Sad, 1990.

nenad grujičić

Protekla je cela decenija od objave prve knjige pesama Miodraga Petrovića, »Kamen temeljac« (Matica srpska, edicija »Prva knjiga« 1981.). Zgodna je i izazovna prilika da se progovori o drugoj, ali i o samom autoru i vremenu u kojem je začinjao svoju umetničku karijeru. Miodrag Petrović (rod. 1954. u Ločici kod Jagodine), pesnik i dramski umetnik, vrlo je neobična umetnička figura novosadske kulturnog života. Pre nešto više od petnaestak godina, svoje prve stihove objavljivao je u »Glasu omladine« i »Poljima«. Kasnije, ponešto je objavio u »To jestu«, »Književnoj reči« i drugde. Po povratku iz vojske, u jednoj neobaveznoj šetnji Dunavskim parkom, zajedno sa autorom ovoga teksta tražio je naslov slike prvence koji je ubrzo bio štampan. Zatim je nestao sa književne scene. Sručio se na pozorišne daske i posvetio glumi. Možda je to učinko nezadovoljan odjekom »Kamen temelja« ili je, pak, završivši Akademiju umetnosti u Novom Sadu, smatrao da je školovan za nešto i da su mu svelta pozornice suština života.

U to vreme, cvrkutavim ulicama novosadskog pesničkog života, tumarala je i snalazila se, kako je umela i znala, družina zažarenih mladih poeta i intelektualaca. Steklia su se sa svih strana, trepereći lirske damarima pred sjajem okrenjenog oreola »srpske Atine« i njene tradicije. Bilo je neke fine i poštene mladalačke udživljenosti na licima, u postupcima i u pesmama neprevrele družine koju su sačinjavali Mišo Avdaločić, Simon Grabovac, Slobodan Bilkić, Milenko Fržović, Ante Vukov, Dušan Radak, Selimir Radulović, autor ovog teksta i Miodrag Petrović. Ubrzo se priključio i Nedeljko Mamula. Tu negde vijorile su Marija Jakim i Ileana Ursu. Gotovo svi studirali su književnost. Izuzetak je bio samouki Fržović, pesnik i karatista, koji je satima pričao o Ničeu i ničemu. Pesničko društvo vidalo se na Filozofskom fakultetu (u staroj zgradi u Njegoševu) i u tada čuvenom pesničkom sastajalištu »Gurmanu«, preko puta fakulteta. Tu, u »Gurmanu«, kontaktiralo se i pričuckalo se nešto starijim, a već afirmisanim pesnicima koji su držali »Polja«. Razgovori nisu uvek bili lepi. »Veliki« pesnici su čas prihvatali, čas odbacivali mladane. Zavisno duva li košava ili ne. Nešto su se poput tetaka durili na darovite mlade pesnike. Bilo je i tragikomicnih situacija i razgovora. Sve u svemu, najčaći iz pomenute družine nisu naročito pažnju obraćali na prozeble »velike« pesnike, već su se radom i okretanjem drugim redakcijama i sredinama vakcinisali protiv lokalnog gripa za sva vremena.

Jedan pravi pesnik iz toga vremena, Rade Tomić, dosta stariji od mladih poeta, družio se s njima i stvarao mirojubivu, neku čudesno prijatnu atmosferu. On je, naprotivo, bio većito mlad i oran za duhovite razgovore i savete. U tom kontekstu, to je bilo vrlo značajno za jedan broj mladih pesnika. O Radetu Tomiću, a povodom nove knjige Miodraga Petrovića kasnije ćemo detaljnije.

Prve knjige ove tampon-generacije počele su izlaziti 1978. godine. Baš u to vreme, spram

novosadskog »kružoka«, u Beogradu su se javljali Sinan Gudžević, Miloš Komadina, Jovo Marić, Mirjana Božin i drugi; u Sarajevu Mile Stojić, Hamdija Demirović, Goran Simić, Ranko Čolaković i još nekoliko imena; u Banjaluci Predrag Bjelošević; u Zagrebu Dražen Mazur, Sead Begović, Božica Jelušić i čitava plejada tzv. off-pesnika. Bilo je to vreme jakog »Pegasa« Književne omladine Srbije, značajne ali trome i neagilne edicije »Prva knjiga« Matice Srpske, zapažene edicije »Nada« sarajevske Svetlosti. Sve su to bile edicije i izdavači specijalizovani za prvu knjigu. Oni su to i danas, ali su nemeljivo manjim rezultatima.

U novosadskom krugu, dakle, jedan od najdarovitijih bio je i ostao Miodrag Petrović, autor vatrenog temperamenta, mladić koji je direktno sa benzinske pumpe, gde je zaradivao za goli život, došao na novosadsku Akademiju umetnosti da studira glumu. Odmah se dalо primetiti da je podjednako darovit i za glumu i za poeziju. Međutim, bilo je jasno da je vrlo teško ili, pak, nemoguće izdržati na oba plana i postizati iste rezultate. Kada je posle prve svoje knjige nestao iz književnog života, smatralo se da je izgubljen za poeziju i da se do kraja predao pozorištu, filmu, televiziji. Ali, ne leži vratje! Poezija je čudna devisa, opasna kurtizana. Njoj se vraćaju prevareni. Ne samo oni što su se bavili i drugim umetnostima. Nju ponovo zajašuju i propali lokalni političari, razdevetani ideolesčići, gazde mesnih kancelarija i ureda, pisci tuđih govora. Poezija je kraljica duhovne veštine i ako si tu ostvaren, onda si nekako načisto sa samim sobom. Otuda potreba jednog broja zlosretnika, koji se redovno javlja u određenim kontekstima, da, nakon trenutno osvojenih uzvisica u drugim oblastima, zasićeni šarenom lažom, ponovo se praćaknu u pesničkim jaslama. To ne ide lako. Povratak je često totalni pad. Na sreću, povratak Miodraga Petrovića urođio je plodom. Napisao je relevantnu pesničku knjigu i pokazao da nije gubitnik. Već naslovom svoje druge knjige »Kuća na dve vode«, Petrović eksplicitno na dnevni red stavlja svoju ključnu, ontološku nedoumicu. Glumac ili pesnik? »Koliko monstruma u sebi imas? Koliko demona?« — razjareno se pita Miodrag Petrović. Jednog! — odgovaračno mirne savesti. Miodrag Petrović je pesnik, a s glumom neka radi šta hoće! I Rade Šerbedžija je pokušao da bude pesnik pa mu, eto, nije uspelo. On je odličan glumac koji dobro deklamuje svoje pesme i dok to čini ima se iluzija da je odličan i pesnik. No, nije. Pesma je u tekstu, u jeziku, ne u patetičnom glagoljanju.

Trideset sedam pesama, složenih »intuitivnim redom«, bez deobe u cikluse, ubedljiv su pesnički materijal što predočava buran talenat pesnika Miodraga Petrovića. O njemu će morati ubuduće voditi računa priredivači »mnogih« antologija. Naprotiv, Petrović je tu, lirski jak, neosporan, ponovo rođen: Feniks! Odmah nam u oči pada pesma »Lični greben«: »Zidovi se razniču/taman toliko da smestim vlastiti pejzaž/podizan godinama lični greben/Razmiku se dogadaji/što se tek imaju slučiti/slučajni susreti među ljudima/koji su se dogodili// o kakav dan/za preispitivanje poezije./Neumoran, okrenut prozoru tворца/premeštам skele u dubinu slike/smeštam stvari pored sofre, po red peći./toplomer, izvaden ispod pazuha/pantalone, košulju, nekoliko mudrih knjiga, usi./Ljubav što me traži kad nema nade./Citav jedan nevažan život/voden po fiokama, pozorištima/upamćene škole i zanemarene javne kuće/gotovi voćnjaci./I go./kao od majke rođen,/krik moj seli se/tajnima rođenja voden.«

Ova pesma može poslužiti kao školski primer za otkrivanje prirode pesničkog bića, jezika i smisla. Pesma predočava ličnu dramu pesničkog subjekta rascepljenog na dva pola. Pesma je direktni sudsar užarenog pesničkog jezika sa većitim pitanjima o svrsi života i svega u njemu. Ona je ušće oniričkog i stvarnosnog toka sveta. I, napokon, pesma rešava neke autrove, ali i naše, dvojbe o stvaralačkom polaritetu Miodraga Petrovića: »O kakav dan/ za preispitivanje poezije« — uzvikuje pesnik i melankolično konstataje: »Citav jedan nevažan život/voden po fiokama, pozorištima«. Zatim, oslobođen svih mogućih mistifikacija, ispisuje brilljant fini pesme: »I go./kao od majke rođen,/krik moj seli se/tajnima rođenja voden.«

Nekoliko pesama, duže strukture, raspetljiva fenomen pozorišta i glume uopšte. Te pes-

me smatramo dragocenim primerima pesničkog ontološkog npora da demistifikuje tajne boginje Talije, muze što ga je tako jarošno pritegla svojim opojnim pipcima. One nisu artificijelna interpretacija fenomena glume, niti su hladni izveštaj sa »dasača«. Ako igde, a ono u ovim pesmama, ne istom brvnu susrele su se i kavgu (miridbu) zametnule dve muze, Erato i Talija. Preporučujemo, dakle, na čitanje pesme »Glasnik«, »Kralj Lir na probi«, »Šekspir na premijeri« i »Strah ili kako je Panfucije preobratio Teidu u sveticu«. Ove pesme su očigledan primer autorove borbe sa samim sobom, sa onim elementarnim pitanjima i odgovorima koje smo već zametali diljem ovoga teksta.

Miodrag Petrović je pesnik tananih lirske strune. Gde god uzmognye, on virne u proključali zdenac zavičaja i tu ubire fantazmagorične slike i varke. To ovoj poeziji daje vitalnu energiju: »Izgrevamo iz svojih Ločika, zalazimo i sumrak se hvata/ po brdima našega jezika«. Ili: »U topлом/naruču/ s mlekom još vremena/ oko usnica/ u zavlčaju svom u pesmi /što lomi se preko jezika/ i bregova«. Kulminacija zova zavičaja ogleda se u stihovima: »Hoću kući /Nema kuće Kuća još nije stigla./ Hoću kući/ nema puta do kuće«. I mistično dodaje: »Gde nema kuće /Jedino možemo početi gradnju/ Preko puta na dve vode /Samo jednom za uvek«. Vredna pažnje je i minijatura sa omaglicom fantastike: »Majka leži /u 40 soba./ /Jedan njen pogled/ za svagda je uprt/ u nas«.

Posebnu pažnju želimo da skrenemo na pesmu »Rade Tomić i devet paunica«. To je, po našemmišljenju, najbolja pesma u knjizi, uz već navedeni »Lični greben«. Pesma »Rade Tomić i devet paunica« blistava je pesničko štivo razastrto na tri stranice knjige. Ona je, uza sve što kao sjajna literarna tvorevina poseduje, najlepša i najpouzdanija interpretacija pesništva i života Radeta Tomića. Takve se pesme retko ispisuju. Ona je redak primer u novijoj srpskoj poeziji da se na veličanstven način oblikuje jedna lirska posveta prijatelju koji nije više medu živima. Ni trukna artificijelnog, sladunjava patetičnog, ni traga prigodnoj »monataži osećanja«. Pesma je zagospodarila pesničkim svetovima Radeta Tomića i Miodraga Petrovića. Neverovatno uspešno izliven je amalgam dveju poetika: »U amfiteatru u polju punom repe/ gde zategnutih udova spremam na skok/ Rembo pretvara se u jesen/ ponekad u ogledalu/ prošeta se Tomićev odraz/ /Prvo se otvore vrata/ i on se pojavi sa svećnjem novih rukopisa/ hitajući prema sveopštēm šanku/ vrata se u ogledalu zatvore za njim/ i otvorivši se prema društvu mlađih pesnika/ zamakne za ugao/ kao da je u zemljji propao njegov lik/ /Dok čitam pesme Radeta Tomića/ hor mlađih devojaka/ pretvara se u paunice/ Pesnik se napolju igra sa decom/ kao veter jure njegove sanke/ al' on odjednom pravi rez/ a napolju kroz okno promiće pravi Rade Tomić«. Ovaj deo pesme, ako i ne cela, može se smatrati i posvetom »društva mlađih pesnika« s kojima se Rade Tomić tako radosno družio.

U nastavku pesme, Miodrag Petrović ukiva u stihove naslove Tomićevih knjiga. To čini ovako: »Uzmemo iglu i konac i krpimo svoje svetinje/ To je naš oblak u pantalonama ZA SUTRA UVECE«, »I prepun ČARI NOVOG SADA – otići će – šapuće – otići će sutra na pljacu/ da pijavicu svoju nahranim«, »A on nudeći mi rukiju peva i kuka/ i zabrinuto žmirkala na TREĆE OKO da ima selo u Parizu«, »Poezija nije dovikivanje – vajka se i krv mu u obrazu jurne/ VULKAN MOJ BRAT začuti/ petlja nešto oko televizora vadili slike žive/ i ko da si kresno palidrve u smerh bukne«, »A onda odnese ka put jedini na čišćenje/ ogrne zavesu/ i tako sam samcit ide ZA ZVUKOM lijući zvona«.

Slična, puna istinske prijateljske odanosti, jeste i pesma »Branko« posvećena Branislavu Svilokosu, mlađom piscu i reditelju, koji je nesretno otišao sa ovoga svijeta, a koji je takođe, pripadao onoj novosadskoj družini mlađih umetnika: »Uvek kad se raznjaču zvona/ zamrznu se vinogradri/ svet se zanosí – kiše su kunci/ strši odsjaj svetlosti – eto šta je sunce momci svilokosi. /A večera se nastavlja/ uvek neki ljudi jedu/ to jedenje ostaje/ i nikad se ne završi.«

Pesnički Miodrag Petrović najjači je u pesmama, gde ključaju slike fantazmagorične provenijencije, gde se, naprosti, njegov talent razlikuje u čarima jezika, slike, muzike i nekog ču-

desno ustrojenog ritma. Najslabiji je tamo gde na tehničkom planu pokušava da, na nivou tekture, primeni ili uspostavi obrasce pesničkog pisma koje je odnukud nakalemila jedna vrsta savremenih pesnika. Time Petrović ne potrebno opterećuje tečnu struru svoje pesme, survava se u hermetično i zagušuje kodove čitalačke recepcije. Na sreću, takvih pesama nema mnogo. Kao na primer mogla bi da posluži pesma »X + PHOS«, čija je struktura mestimice nepotrebno razbucana, a u kojoj se, kao balaš, bez ikakvog razloga (osim, verovatno, u dubokoj zavetnici lice poete radionice), javljuju, u dva navrata, trošložne linije duge dva-tri santimetra. Takvih linija u ovoj pesmi ima ukupno osamnaest. Devet sličnih javlja se i u pesmi »Književna večera«.

Miodrag Petrović je pesnik koji oseća bilo jezika, njegov ritam i dahtaje, melodiju i zvuk. Daju se zapaziti u njegovim pesmama problemi narodne lirske poezije, istina, kamufirani u vešto razbijenom telu pesme. Evo, na primer, deseteraca ravnih onima iz zbornika Vaska Pope »Od zlata jabuka«: »Aje žene u ruke pleativo/ a vi muški cupkajte dečicu/ da bacaju sunce/ sa ramena/ da ne puze/ panu l'/ na kolena«. Nova knjiga Miodraga Petrovića »Kuća na dve vode« sadrži niz dobrih pesama. Istaknimo »Atletsku stazu«, »Otišla«, »E. A. PO«, »Učitelj« i »Zlatne kokoške«. Stih iz ove poezije: »Nećemo ih klati/ asocirao nas je na jedan nesvakidašnji detalj iz rane Petrovićeve glumačke karijere. Naime, on je na kraju jedne svoje monodrame, pre nešto više od deset godina, u prepunom hotelu »Putnik« u Novom Sadu, život petlu odvrnuo glavu i otišao, kroz aplauz, na ulicu, ne vrativši se da se pokloni pred publikom. Učinio je to, mada je neko iz publike, valjda znajući glumčevu namjeru, užvkinuo: Ne! Na um nam padaju Pitagorini Zlatni stihovi: »Hranite petla i ne žrtvujte ga, jer je posvećen suncu i mesecu.«

Možda je Petrović »Kamen temeljac« bio žrtva ravna onom nesretnom petlu. A petao je, prisetimo se, simbol gordosti, svetlosti, ratničke budnosti. U Knjizi o Jovu, petao je simbol pameti koja je od Boga: »Ko li je pamet ulio u pjetlja?« I napokon, petao je zaštitnik i čuvare života. Možda su ovi stihovi iz Petrovićeve pesme »Zlatne kokoške« interpretacija načina natuknica: »krivi šiju pred višnjim zakonom/ i obilazi sebe u krugovima.«

Nova knjiga Miodraga Petrovića »Kuća na dve vode« vaznala je vrlo visoko njegov pesnički dar. Skaskom o petlu ne želimo da ureknemo njen visoki domet i buduću sudbinu pesnikovu. A gde će se i u kojoj prilici i meri, u Petrovićevom životu, susticati dve muze, koliko i kako gurkati i tetositi na »brvnu umetnosti«, ostaje da na svojim ledima oseća lično Miodrag Petrović.

onirički kovitlac

Nenad Šaponja: ĐOKONDA, Matica srpska, edicija »Prva knjiga«, Novi Sad, 1990.

nenad grujičić

Novosadskom krugu mlađih pisaca (Laslo Blašković, Vojislav Karanović, Oto Horvat Miodrag Kajtez, Saša Radonjić, Stojan Janković, Aleksandar Carić, Žarko Dimić, Jasna Manjulov, Boris Kulenović...) priključio se svojom prvom knjigom pesama i Nenad Šaponja, apsolvent medicine, koji se podjednako uspešno bavi pisanjem poezije i kritike. Recimo, bez ikakve lokalne pristranosti, da pomenuti krug mlađih pisaca, uz nešto starije novosadske pesnike i prozne pisce, trenutno pred-

stavlja najbrojnije i, po mnogo čemu, najintensantnije književno mlado (mlade) jezgro u zemlji. To pokazuje i svedoči odjek relevantnih nekolikih pesničkih knjiga mlađih autora »novosadskog kruga kredom«: Karanović, Blašković, Horvat... Naravno, već za koju godinu, vreme će ponešto opovrgnuti, ali i na svoje mesto postaviti i utemeljiti. U takvom kontekstu, dakle, živahnom i rovitom, obreo se Nenad Šaponja.

Tako izgledaju stvari u aktuelnom kontekstu. No, u širem, koji nadilazi i prostor i vreme, ukoliko se kanimo baviti prvcem »Đokonda« Nenada Šaponje, stvari se raspetljavaju na sledeći način. Odmah valja primetiti da iz Šaponjine knjige proviruje »Javna ptica« Milana Dedinca. Prvenac Nenada Šaponje neodoljivo podseća na čuvenu poemu srpske nadrealističke poezije. Baš poput Milana Dedinca koji je sumanuto, rezignirano, onirički žestoko »jurio, slutio i hvatao svoju »javnu pticu«, Šaponja, u dramatičnom lirskom vapaju, traga, sunovrađuje se, podiže i uranja u neuvhvatljivu »Đokondu«:

Postiskujem te danima. Ne želim da verujem. Povremeno uronim, povremeno izronim. Želim samo tebe. Samo tebe. Tope mi se ruke. Steže grlo. Ne želim, a sve drugo si ti. Ti si sve. Za čutanje nema više reći od očaja. Usne lebde nad tobom. Osećam tu si, a već izmičeš. Kao što mi sve izmiče. Opet, ti si sve.

Cela knjiga diše u naponu predočenih stihova. Ona je emotivni kovitlac, onirički bunar, vatromet izjave i slike. Ma koliko »Đokonda« bila knjiga neonadrealističke provenijencije, ona ima svoje životom ispisane lavirinte, izvesnu prevagu svesti nad svim podsvesnim automatizmom. Prisetimo se: Milan Dedinac je prispadao najužem krugu srpskih nadrealista s početka ovog veka, tridesetih godina, kada se, pod uticajem francuske pesničke škole, dogodio veliki prelom u srpskoj poeziji. U Dedinčevoj poeziji bilo je najmanje automatskog ispisivanja teksta. Zapravo, Dedincu gotovo da pomenu nadrealistički kontekst i nije priličio. On je na izvesni način ishodio iz njega, razlikujući u životu jeziku i oniričkim fascinacijama, gradio pesme koje su saopštavale neku lirsку »priču« i, redovno, težio svojevrsnom prasku finiju pesme. Nenad Šaponja, u drugom kontekstu i sasme drugaćim prilikama, ali u auri neonadrealističke poezije, takođe, nije hladan, beživotan pesnik. Njegova poema predočava dramu pesničkog subjekta razapetog između realnosti i sna, stvarnosti i nirvanе. Ovaj mlađi pesnik korača ivicom žileta, raširenih ruku, iznad provalje u kojoj ključaju minerali jezika.

Jedan sloj pesme predstavlja vezivno tkivo te, na oniričkoj pučini, zaļjujane lade. On bi se mogao nazvati potrebotom za imenovanjem i definisanjem sveta. Šta sve ne priziva i saziva, imenuje i definiše ovaj mlađi pesnik! On se besomučno hvata u koštač sa oniričkim vihorom koji donosi i raznosi komade i mrve, slike i fragmente života i snova. Nikad kraja imenovanju, demijurškom ukazivanju prstom na to i to, na ovo i ovo. Rizik imenovanja ukazuje se kao vezivno tkivo Šaponjine knjige u kojoj su »reči zavejanici sukobi«. Imenovanje do iznurenosti, definisanje svega što je na domaku maštate, »svetrdžiteljsko«, fabrikovanje »konačnih mudrosti: »Život je susnežica osmeha«, »Umor je strast snova«, »Tišina je bela maska sa slike urođeničkih lica«, »Smrt je poslednji uzdah bezbrige«, »Stvarnost je ružnoca ljudskog mesa« i tako dalje. Navedeni primeri književno su relevantni, međutim, u beskrajnom lancu imenovanja i celomudrenih definicija, ima patetičnih i loših primera: »Samoča je duša, sudbine«, »Moja ljubav je nesklad između čutanja i reći«, »Ljubav je eksplozija«, »Stvarnost je ljubav bez bola«, »Svet je stvarnost tišine«, »Pustoš je vreme koje ističe« i tako dalje. U jednoj cepidlačkoj analizi moglo bi se naći dosta dobitih, ali i ispraznih definicija svesne i podsvesne provenijencije. U tom rafalnom imenovanju svega i svačega, koje tokom čitanja knjiga stvara osećaj olovne težine teksta i svojevrsne dosade, nije teško razlikovati pesnički relevantne slike od ne baš srećno udešenih opisa i privatnih izjava. Nisu iste vrednosti stihova: »Život je susnežica osmeha« i »Samoča je duša, sudbine«.